

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2025/26:25

Tisdagen den 10 februari

§ 1 Informellt möte i kretsen av EU:s stats- och regeringschefer **Statsminister Ulf Kristersson** **Information och samråd inför informellt möte i kretsen av EU:s** **stats- och regeringschefer den 12 februari 2026**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är tio, och EU-nämnden inleder sitt sammanträde. Vi hälsar statsministern, statsrådet Jessica Rosencrantz och deras medarbetare hjärtligt välkomna.

Efter statsministerns redogörelse kommer jag att ge ordet till partierna i storleksordning för frågor och kommentarer.

Dagens sammanträde är öppet och går att följa på riksdagens webb och SVT Forum.

Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! På torsdag är det alltså dags för ett informellt toppmöte. På dagordningen står rätt och slätt konkurrenskraft – inte mer och inte mindre – och frågor som frihandelsavtal, EU:s inre marknad och regelförenklingar. Ett särskilt möte för att diskutera konkurrenskraftsfrågorna, som ju egentligen har varit på agendan sedan vårt ordförandeskap, har föranstaltats under ganska lång tid.

De två tidigare italienska premiärministrarna Mario Draghi och Enrico Letta kommer än en gång att vara med på delar av mötet, vilket vi tycker är bra. De har ju skrivit var sin rapport om EU:s ekonomi och konkurrenskraftsproblem, och de rapporterna ligger till grund för en del av de diskussioner som nu förs i Europeiska rådet.

Mycket har hänt sedan dessa rapporter kom, men ändå går det alldeles för långsamt. EU måste gå från ord till handling, vilket inte minst Mario Draghi närmast vällustigt har beskrivit i ett antal artiklar den senaste tiden.

Mina tre viktigaste budskap på mötet kommer att vara följande:

För det första behöver vi mer handel, både med varandra på den inre marknaden och med andra länder globalt.

För det andra behöver vi mer kapital för investeringar i europeiska företag.

För det tredje behöver vi mindre omfattande och mindre komplicerade regelverk i alla de led som sammantaget ger konkurrenskraft – eller minskar konkurrenskraften, om regelverken är dåliga.

Detta var också kärnan i det brev, riktat till kommissionens ordförande Ursula von der Leyen och Europeiska rådets ordförande António Costa,

som jag tillsammans med fem kollegor skrev inför det här mötet. Det är ett ganska bra sätt att fästa uppmärksamhet på ett antal frågor inför själva mötet.

Det här toppmötet äger rum i en allvarlig tid. Vi närmar oss den fjärde årsdagen för Rysslands invasionskrig mot Ukraina. Rysslands krig mot Ukraina börjar alltså bli andravärldskrigslångt; det är värt att reflektera över i sig.

Berättelserna från ett strömlöst och kallt Kiev berör oss alla. Att man kontinuerligt attackerar civil energiinfrastruktur under årets allra kallaste månader är ytterligare ett exempel på Rysslands brutala och cyniska krigsföring. Därför stöttar vi i Sverige just nu särskilt energiförsörjningen i Ukraina med ett omfattande paket med fokus på elverk, värmevärmare och reservdelar för att reparera skadad energiinfrastruktur.

Parallellt har USA:s utspel och hot mot Grönland skadat förtroendet för USA i Europa. Även om den amerikanska administrationen har backat från sina allra mest orimliga krav är frågan inte löst. Risken för nya tullhot finns med all säkerhet kvar.

Utöver detta har vi ett Kina som agerar alltmer självsäkert och offensivt, inte minst mot Taiwan och i sin egen handelspolitik.

Europa och Sverige saknar alltså inte utmaningar när vi går in i det här mötet. Därför är det ännu viktigare att vi gör precis allt rätt här hemma. Både Sverige och Europa måste byggas starkare och säkrare. En riktigt konkurrenskraftig ekonomi kommer att vara en grundpelare i det arbetet.

När vi hotas med ekonomisk utpressning, eller när andra använder offensiv handelspolitik mot oss, är vi redo att svara. Vi kommer inte att låta oss utpressas, och vi kommer alltid att försvara våra ekonomiska intressen. Den här inställningen har varit framgångsrik under de senaste veckorna.

Samtidigt ska vi inte inbilla oss att det är gratis för Europa att införa handelspolitiska skyddsinstrument, utan det har tvärtom en hög kostnad. Vi kan bara se på USA. Siffror visar nu att företag som exporterar till USA betalar ungefär 4 procent av de amerikanska tullar som infördes 2025; resterande 96 procent av tullkostnaderna står amerikanska företag och – till slut – konsumenter för.

Som EU:s mest frihandelsvänliga land vet vi i Sverige att det är genom ökad handel som vår ekonomi växer – inte genom tullar och protektionism. När USA vänder sig inåt måste EU göra precis tvärtom, det vill säga knyta nya partnerskap och fördjupa sina samarbeten med andra delar av världen.

Bara sedan årsskiftet har EU avslutat förhandlingarna om ett nytt frihandelsavtal med Indien och beslutat om ytterligare ett stort frihandelsavtal med Mercosurländerna, alltså Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay. EU:s företag och konsumenter får nu bättre tillgång till stora marknader utanför Europa. Detta är bra och viktigt. Jag kan bara än en gång beklaga att två svenska partier valde att försöka stoppa Mercosuravtalet genom att ta det till domstol. Det är den direkta motsatsen till att värna svenska intressen just nu.

Regeringen fortsätter att driva på för att EU ska öka takten ännu mer i andra pågående förhandlingar, bland annat med Malaysia, Förenade Arabemiraten, Thailand och Filippinerna.

Samtidigt som vi i Sverige har ett delansvar för omvärlden har vi det fulla ansvaret för vårt eget land, och EU har det fulla ansvaret för Europas

inre marknad. Det ska vara enkelt och lönsamt för företag att starta, växa och vilja stanna kvar i Europa. Nästan två tredjedelar av den svenska varuexporten går till EU:s inre marknad. Vi ser dock att det blir allt svårare att handla inom EU, både med varor och med tjänster. Medlemsländer tenderar att uppfinna och införa allt fler hinder mellan sig, vilket leder till minskad handel. Protektionism, nationella regler och en alltför omfattande regelbörda är en oroande trend, inte minst för ett litet land som är en stor handelsnation.

Kommissionen har nu identifierat de tio värsta och mest problematiska hindren på den inre marknaden; man kallar dem the terrible ten. Ett konkret exempel, som bland annat har uppmärksammats i Financial Times, är leksaksdjur från Ikea, vars produktetiketter är längre än själva produkten. Ett annat exempel är att en vara behöver få helt ändrad förpackningsdesign för att kunna säljas i ett annat land. Anledningen är att olika medlemsstater har olika nationella regler för vilken information som måste finnas på lappen, vilket språk informationen ska vara på och till och med vilken färg vissa symboler ska ha. Det är uppenbart att detta leder till ökade kostnader både för företagen och för lätt förvirrade konsumenter.

Nu behöver såväl kommissionen och medlemsstaterna som Europaparlamentet bestämma sig och börja ta bort dessa hinder. Vi har ett brett stöd bland Europas företag i det här arbetet.

Samtidigt fortsätter arbetet med regelförenkling, inte minst genom de så kallade omnibuspaketen. Tre paket är nu klara, och sju förhandlas fortfarande.

Det här är bra. Sverige tillhör de medlemsstater som är mest pådrivande för verkliga regelförändringar. Jag har bland annat i ett brev till EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen föreslagit konkreta förenklingar inför det digitala omnibuspaketet med fokus på AI och data. Dessutom har vi från regeringens sida skickat in en utförlig lista med 63 förslag på konkreta regelförändringar som vi vill att kommissionen ska genomföra. Vi ser att det här ger utdelning, inte minst i den miljöomnibus om förenklingar som nyss presenterades.

Vi måste dock öka tempot. Europas företag kan inte vänta i flera år medan deras konkurrenter globalt får ett försprång. Här behöver alla, inte minst Europaparlamentet, lägga i ytterligare en växel. Det vore dessutom mycket bättre att göra det enkelt från början, så att lagförslag som läggs fram i dag inte måste leda till nya förenklingspaket om några år.

Enklare regler är en bra början, men detta ensamt är inte tillräckligt. Tillgången till kapital är en annan stor fråga. Här har USA ganska länge varit betydligt bättre än Europa. Detta måste ändras, och här föregår Sverige med gott exempel. Mario Draghi skrev om det här i sin rapport, och i The Economist's artikel för någon vecka sedan slog man fast att "Stockholm is Europe's new capital of capital".

Detta ta vi i regeringen fasta på, och vi vill bygga vidare på våra framgångar. Ett tydligt exempel är att vi vid årsskiftet skattebefriade de första 300 000 kronorna på alla svenskars investeringssparkonton. Den här reformen, och andra liknande reformer, lyfter vi ofta och rätt högljutt fram i EU-sammanhang. Även det har fått effekt. Lärdomar från både EU och det svenska pensionssystemet möts nu av ett stort intresse i andra europeiska länder.

EU-kommissionen har lagt fram rekommendationer om att alla medlemsstater bör införa spar- och investeringskonton som liknar den svenska ISK-modellen. Det har lite grann gått från det gamla talesättet ”In Sweden we have a system” till att andra nu säger ”In Sweden they have a very good system”.

Samtidigt behöver vi göra mer för att främja europeisk forskning och innovation. I dagsläget är det bara en handfull medlemsstater som når upp till målet att investera 3 procent av bnp i forskning och innovation. Inte minst måste privat kapital ta ett större ansvar för de samlade forskningsinvesteringarna.

Sverige investerar störst andel av bnp i hela EU och utgör även på detta område en förebild för andra medlemsstater. Under den här mandatperioden har vi presenterat den största forsknings- och innovationspropositionen någonsin. På det sättet lägger vi i dag grunden för ett Sverige som leder den tekniska utvecklingen även i morgon.

Avslutningsvis, herr ordförande, vill jag återigen betona hur viktigt det är att vi både tillsammans och var och en för sig agerar för att värna centrala svenska intressen i det stora arbete för ökad europeisk konkurrenskraft som nu pågår. Det var därför jag i förra veckan skrev ett brev till riksdagens alla partiledare med en inbjudan till ett partnerskap för Sverige i EU där vi gemensamt värnar viktiga svenska intressen i Europa. Inte minst hoppas jag att alla partier kan bidra i arbetet med att snabbt genomföra de nya frihandelsavtalen med Indien, Mexiko och Indonesien. En stark sådan signal skulle vara en tillgång för Sverige när jag träffar mina europeiska kollegor på torsdagens toppmöte. I internationella allvarstider behöver vi samling här för Sveriges bästa.

Med detta, herr ordförande, avslutar jag redovisningen inför mötet.

Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Då var det dags för EU-toppmöte igen. Ännu en gång ska EU:s ledare tala om konkurrenskraft.

Europa befinner sig minst sagt inte bara vid ett ekonomiskt vägskafl utan också vid ett geopolitiskt vägskafl. Den världsordning vi har levt med under de senaste decennierna har satts ur spel. Europa måste klara av att fortsätta att med all kraft stötta Ukraina under Rysslands hänsynslösa krig. Samtidigt måste vi rusta vårt eget försvar och våra egna ekonomier i en ny global verklighet. Vi är överens om allt detta liksom om vikten av att EU tecknar nya frihandelsavtal.

USA rör sig i riktning mot en mer isolerad handelspolitik. Trump-administrationens oförutsägbarhet gör att vi inte vet vilka tullar eller ekonomiska villkor som kommer att gälla från en dag till en annan. Kina fortsätter att systematiskt använda statligt stöd, industripolitik och kontroll över strategiska värdekedjor för att stärka sin position.

Statsministern upprepar gång på gång att Sverige är väl förberett på den nya verkligheten och att regeringen har gjort det man kan göra för att säkra svensk ekonomi.

Jag är inte säker på att den bilden delas av svenska företag och svenska familjer när elräkningen nu återigen slår i taket, när svensk fordonsindustri blöder, när vi har närmare en halv miljon svenskar som står utan arbete och när bara Rumänien har högre ungdomsarbetslöshet än Sverige i EU.

I det här läget kan inte Europas eller Sveriges svar vara att vi ska luta oss tillbaka eller, som statsministern tidigare sagt, att vi redan gör allt rätt.

I förrförra veckan samlade Tysklands förbundskansler Friedrich Merz ledare och regeringsrepresentanter från bland annat Frankrike, Storbritannien, Danmark, Island, Norge, Belgien och Nederländerna under parollen North Sea Summit, ett initiativ för att öka europeisk energiproduktion med hjälp av havsbaserad vindkraft.

Det här är ett tydligt exempel på ett område där Sverige borde kunna ta ledartröjan, men man har valt att inte ens delta. Tycker inte statsministern att Sverige borde vara en del av det här initiativet, inte minst i ett läge när svenska hushåll och svenska företag behöver snabb utbyggnad av fossilfri energi och lägre elräkningar?

För Sverige är den inre marknaden helt avgörande, men i dag fungerar den inte fullt ut. Små och medelstora företag möter fortfarande fragmenterade regelverk, olika nationella tolkningar och onödigt administration, precis som statsministern påpekade. Det hämmar innovation, investeringar och tillväxt.

Samtidigt vill vi vara tydliga med att förenklingar aldrig får leda till sämre arbetsvillkor eller social dumpning eller ske på bekostnad av vårt miljöskydd. Svenska företag konkurrerar med kompetens, kvalitet och tillit, inte med lägre standarder.

Vi ser också ett växande europeiskt investeringsgap. Det finns kapital, men det når inte i tillräcklig utsträckning de företag och projekt som ska bära den gröna och digitala teknikutvecklingen. I ett läge där både USA och Kina kraftsamlar kring sina industristrategier har inte Sverige och Europa råd att vara passiva.

Jag vill här tydligt lyfta fram våra förväntningar inom två områden där Sverige och statsministern måste göra jobbet.

För det första måste regeringen driva på för ett starkare och mer sammanhållet europeiskt system för sparande och investeringar där privat kapital kanaliseras till långsiktiga investeringar i europeisk industri, grön teknikutveckling och ny teknik. Det stärker Europas självständighet och är avgörande för svensk konkurrenskraft i en allt tuffare global tid.

För det andra måste Sverige stå upp för att Europas konkurrenskraft ska bygga på ordning och reda. Nya etableringar eller regelförenklingar får inte bli en bakdörr för social dumpning eller miljödumpling utan måste vila på sjysta villkor och rättvis konkurrens. Det är också en del av vårt svar på både Kinas statsstyrda modell och ett mer protektionistiskt USA.

För att bygga europeisk konkurrenskraft behöver också varje medlemsland se om och stärka sin egen ekonomi. Här delar inte vi statsministerns uppfattning att vi kan vara nöjda, då vi har Europas högsta ungdomsarbetslöshet och arbetslöshet. Vi ser i stället oerhört stora behov av en rad insatser här och nu för att stärka också svensk ekonomi och konkurrenskraft. Om vi ställer krav på andra medlemsländer att göra sitt måste också vi göra vårt.

Vi behöver förbereda Sverige för framtida kriser genom en sårbarhetsanalys, genom minskat beroende av kritiska importvaror och genom en handelspolitik som är offensiv, stärker handeln och tar nya marknader. Vi behöver skydda svenska jobb med ett förstärkt system för korttidsarbete och ökad statlig beredskap för att stötta våra exportföretag. Och, viktigast av allt, vi behöver se till att vanliga hushåll inte betalar priset

i en lågkonjunktur. Här behövs ett starkare trygghetssystem, bättre ekonomi i vardagen och ökade möjligheter till omställning och utbildning.

Starkare europeisk sammanhållning är en förutsättning för konkurrenskraft. Det är ett ansvar som vi menar att Sverige har ansvar att ta med sig till det här EU-toppmötet.

Anf. 4 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Från Sverigedemokraternas sida tycker vi att det här är ett utomordentligt bra ämne för ett möte med regeringscheferna. Europa kan inte diskutera konkurrenskraft och behovet av avregleringar för mycket. Ju fler möten med den här agendan som äger rum, desto bättre är det sannolikt.

Samtidigt är detta komplext. Sverigedemokraterna är positiva till fler frihandelsavtal och mer handel mellan länder. Samtidigt har Sverige behov av stärkt självförsörjning. Vi har också behov av att inte leja ut europeisk fordonstillverkning till Kina och låta dem bedriva överproduktion med subventioner och sedan dumpa bilarna i andra länder för att slå ut konkurrenter. Man måste alltså på något sätt försöka kombinera mer frihandel med barriärer och skydd mot orättfärdig konkurrens.

Europa måste bygga upp egen försörjning, exempelvis av kritiska råvaror. Kina har spelat en grundläggande roll i att dumpa priserna även på dem, vilket gör att det inte har blivit lönsamt för företag i andra länder att utvinna kritiska jordartsmetaller. Det är komplext, men man måste försöka kombinera mer frihandel och stärkt självförsörjning med skydd mot orättfärdig konkurrens.

Europa har också mycket ansvar att ta för sin egen produktion. Vi börjar återigen se illavarslande tecken på begränsade gaslager i Europa. Förhoppningsvis kommer det inte att bli kritiskt, men blir det kritiskt riskerar ju även Sverige att drabbas.

Här har vi en märklig situation där Europa har gått över från att ha varit beroende av Ryssland till att i stället bli väldigt beroende av USA. Under samma tidsperiod har Europas egen produktion av naturgas minskat. Det hade ju varit mer rimligt att den hade ökat. Flera länder i Europa har dessutom förbud mot sådan utvinning, bland annat Sverige. Det är kanske inte jätterelevant; vi har kanske inte så mycket. Men rent principiellt kan jag tycka att det är problematiskt att man förbjuder flera europeiska länder att utvinna något som Europa är i väldigt stort behov av.

Det skulle vara intressant att höra statsministern reflektera lite över detta. Det är komplext att kombinera mer frihandel med ökat skydd mot orättfärdig handel samt politik för att öka egen försörjning av olika typer av produkter och råvaror.

En annan fråga som statsministern nämnde är handelsavtalet med Indien. Sverigedemokraterna är positiva till handelsavtal med fler länder. Det är i grunden positivt. Däremot skulle det vara intressant att höra lite mer om processen framåt. Det här är ju inget avtal som har förhandlats mellan länderna ännu eller i Europaparlamentet. Vi har inte överlagt om detaljer i avtalet här i riksdagen.

Hur ser processen ut framöver? Hur pass eniga bedömer statsministern att länderna är? Vi vet av erfarenhet att det brukar ta lång tid att komma överens om sådana här handelsavtal. Ibland tar det decennier. Hur bedömer statsministern att det kommer att fungera framöver?

En annan fråga är den avsiktsförklaring som finns med Indien om migration och vad den består i. Ser statsministern att det här skulle kunna få konsekvenser för svensk migrationspolitik, eller är det här enbart en möjlighet för länder att dra nytta av en sådan överenskommelse om de så önskar?

Från Sverigedemokraternas sida är vi såklart intresserade av att kunna säkerställa att vi inte får lönedumpning eller mer av de problem vi redan har med en sorts fuskstudentinvandring som fortfarande pågår. Vi har åtgärder på gång mot det, men det har i alla fall ställt till en hel del problem på den svenska arbetsmarknaden. Vi vill ju inte öka risken för fler sådana problem framöver.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Då går ordet till Moderaterna och mig själv.

Konkurrenskraft som tema är ju något som kan låta väldigt bra men även lite diffust. Jag tror att det för många är oklart vad det egentligen innebär rent konkret. Men det kan också låta som något som är väldigt enkelt, där vi i Sverige har en ganska bred enighet om vad som egentligen behöver göras. Man kan börja undra vad det är som är så svårt egentligen. Men i EU finns det en ganska bred palett av angreppssätt när det gäller just konkurrenskraften.

Kan statsministern utveckla detta lite grann? Vari ligger egentligen skiljelinjerna som man förväntar sig möta på det här mötet? Vilka likasinnade har vi att stödja oss på, och vilka ser på det här på ett drastiskt annat sätt – eller åtminstone till en del på ett annat sätt – när det gäller hur vi ska stärka europeisk konkurrenskraft?

Att vi processar detta är såklart väldigt viktigt, men jag tror att det också är viktigt att förstå vad det är för argument vi möter. Vad är det andra perspektivets bästa argument som vi behöver ha svar på för att på ett framgångsrikt sätt föra fram vår hållning i detta?

Anf. 6 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Den inre marknaden måste fortsätta vara en viktig väg framåt för att stärka EU:s konkurrenskraft och samtidigt skapa förhållanden för rättvis och sjyst konkurrens mellan företag från olika länder. Men regelförenklingar får inte innebära sämre skydd för miljön eller löntagares rättigheter. Våra handelsrelationer globalt behöver fördjupas, men det behöver ske på ett rättvist sätt.

Vänsterpartiet är för de nya handelsavtalen. Vi tycker att det är ett bra sätt att göra sig mer oberoende av USA. Men vi tycker också att det är viktigt, i synnerhet i dagens politiska situation, att hålla fast vid laglighetsprinciper och demokratiska processer.

Vi kan inte förstå varför Sverige har tryckt på för att godkännandet av handelsavtalet mellan EU och USA ska återupptas trots att USA:s hot mot Grönland och Danmark kvarstår. Handelsavtalet med USA är i praktiken en servettskiss av von der Leyen som gör att EU får tullar samtidigt som USA slipper tullar. Så kan vi inte ha det. När andra stater vill dra in EU i handelskrig får vi inte backa. Vi måste vara beredda att svara med kraftfulla åtgärder när det behövs.

Jag vill också säga någonting om införandet av den 28:e regimen, som innebär döden inte bara för den svenska modellen utan också för nationell

bestämmanderätt över bolagsrätt och konkursrätt, arbetsrätt och beskattning. Det är ett grovt övertramp av EU:s befogenheter. Det måste ses som en del av en federalistisk agenda där länder går från att vara medlemsstater till att vara delstater. Det här gör det än en gång tydligt att subsidiaritetsprincipen inte följs.

Anf. 7 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Det var många olika intressanta saker.

Låt mig börja med att citera två kollegor.

Marc Carney, Kanadas premiärminister, sa i sitt tal i Davos ungefär så här: Nostalg är ingen strategi.

Det kan man tycka är självklart, men det är värt att säga. Att bara önska att världen inte såg ut som den gör nu och att den ska komma tillbaka till vad den var tidigare är ingen strategi framåt.

Den andre jag vill citera är Alexander Stubb, Finlands president, som sa ungefär så här: Utan egen ekonomisk och militär styrka blir hårda ord mest tomma ord.

Det ligger mycket också i detta. Att vifta med armarna och hota andra om man inte har styrka att backa upp det med är ganska poänglöst.

Jag nämner detta bara för att vi systematiskt både har byggt och bygger egen styrka i Sverige. Jag delar alltså inte alls den bild som ibland målas upp av att Sverige skulle stå värnlöst och försvarslöst i den här situationen. Tvärtom är vi väl positionerade i en svår tid. Låt mig nämna bara några exempel.

Vi har parlamentariskt och regeringsmässigt tydliga majoriteter i Sveriges riksdag. Vi kan fatta beslut. Det är många länder som inte ens får igenom en budget just nu.

Vi har en urstark egen ekonomi. Vi kan stötta den svenska ekonomin med offentliga insatser om det behövs. Det gör man inte lättvindigt, men vi har de resurserna.

Vi handlar med precis hela världen. Vi har inte ensidiga handelsberoenden. Kanada är ett förträffligt land, men är man till 70–80 procent beroende av handel med USA är man rätt sårbar för enskilda tullar. Vi handlar med precis hela världen, och vi gör det sedan 150 år tillbaka.

Vi har egen energiproduktion och ett till 97 procent fossilfritt elsystem som i mycket hög grad bygger på egna insatser tack vare en gång framsynta investeringar i fossilfri vattenkraft och kärnkraft och förnybart.

Vi har ett starkt eget försvar som vi nu bygger ännu starkare, och vi har en stark svensk försvarsindustri som är attraktiv för många andra länder att samarbeta med.

Sist men inte minst har vi techbolag, både urgamla teknologibolag som fortfarande är starka och moderna techbolag som sannolikt är bäst i hela Europa.

Till detta har vi Europas främsta kapitalmarknad.

Jag säger inte detta för att skryta – det kan låta så – utan för att vi har ett antal unika styrkor i Sverige som vi inte ska ta för givna. Dessa ska vi vårda, värna och slå vakt om. De är utomordentligt användbara i en tid när Europa skakas av globala förändringar.

Jag vill säga några ord gällande en kapitalmarknadsunion. Jag tror att vi i den här salen i grund och botten är väldigt eniga – och har varit det länge – om att vi vill ha en mer gemensam europeisk kapitalmarknad. Det

är en för dåligt fungerande kapitalmarknad. För mycket pengar ligger passiva på olika ställen och gör att europeiska bolag tycker att den amerikanska kapitalmarknaden är mycket intressantare – och det tycker regeringen också.

Det finns dock ett men, och det har jag framfört många gånger till Mario Draghi: Det är inte gott nog om europeisk kapitalmarknad mest blir en omdöpnings av vem som ska vara regleringsmyndighet utan att det blir några förändringar i själva kapitalbildningen. Vi är starkt pådrivande för en gemensam europeisk kapitalmarknad, men vi är rätt skeptiska till att bara flytta tillsynsmyndigheterna från Sverige till Frankfurt eller Paris och döpa om alltihop utan att få en bättre riktig kapitalmarknad. Detta måste vi vara på vår vakt mot ganska ordentligt. Jag tycker också att den svenska kapitalmarknaden ser att det finns risker i detta.

En detaljfråga gällde North Sea Summit. Att vi i Sverige inte var med där var för att detta är ett initiativ som nu helt fokuserar på vindkraft i Nordsjön. Vi har inte tyckt att det är Sveriges centrala problem. Jag har mycket tät kontakt med Tyskland på många sätt, eftersom tysk ekonomi påverkar svensk ekonomi. Just tysk energipolitik är dock ingenting som Sverige avser att ta efter.

Om vi breddar ämnet litegrann och tar upp komplexiteten när det gäller frihandel så håller jag med om denna. Det är ganska enkelt att säga frihandel, och enigheten om den är närmast en nationell tillgång. Alla i Sverige är för frihandel. Vi kan göra det till ett principiellt värde. Vi ska också erkänna att den har gynnat Sverige i väldigt många år. Ett litet land med stora exportföretag behöver frihandel. Det är ingenting vi ska skämmas det minsta för.

Det finns dock komplexa problem i detta. Frihandel bygger på rimligt jämlika villkor och på att vissa länder inte använder förutsättningar som andra länder inte tillåts använda. Det kan handla om lagliga regleringar som till exempel miljöhänsyn. Det kan också vara statsstöd och subventioner av olika slag. Det kan vara att ett land tar sig friheten att konkurrera på andra länders marknader men inte släpper in andra länders företag på sina marknader. Ni känner igen allt detta.

Av tradition har vi valt att nästan alltid försvara frihandel som princip eftersom det sammantaget har gynnat oss. Det finns dock en misstänksamhet nu, inte minst när ett land som Kina använder inhemsk marknad som ett sätt att sedan kunna konkurrera i andra marknader på ett sätt som inte är möjligt för de europeiska företagen. Vi har sett det i elbilsindustrin, till exempel. Vi ser det också när det gäller prisdumpning av sällsynta jordartsmetaller, där Kina har en mycket stor andel av den samlade värdekedjan i detta.

Frihandel får inte bli naivitet; det är viktigt. För att få det här att fungera måste vi som är för frihandel stå upp för rimligt jämlika spelregler runt om i världen. Det är viktigt.

Frihandelsavtalet med Indien är potentiellt jättestort, eftersom Indien är jättestort. Nu ska vi inte överdriva djupet av handeln så här långt, men detta skapar förutsättningar för mycket mer handel med Indien. Det tar dock tid. Om vi tar Mercosuravtalet med Sydamerika som exempel så krävde det 25 års förhandlingar för att komma framåt. Det var därför jag var så frustrerad över dem som på slutet försökte stoppa själva genomförandet i EU-parlamentet.

Jag hoppas att det inte ska ta 25 år när det gäller Indien, utan det här går till rådet i höst och sedan till EU-parlamentet. Jag säger detta för att det finns goda möjligheter för dem som vill sätta käppar i hjulet att göra det. Det är också därför jag verkligen manar oss i Sverige att använda alla våra kontakter för att *inte* sätta käppar i hjulet.

Benjamin Dousa, vår utrikeshandelsminister, brukar lätt suckande påpeka att det kan ta 12–18 månader bara att översätta frihandelsavtal. Han hade det dramatiska förslaget att helt enkelt använda engelska som gemensamt språk i väntan på översättning till alla de olika länderna. Det hade varit en ganska rimlig åtgärd. Det finns alltså många hinder i detta, men det gör det desto viktigare att vi ligger på och driver detta.

När det gäller den specifika frågan om migration finns det formuleringar kring detta, men det förändrar inte det faktum att migration är en nationell kompetens. Det är vi som bestämmer över våra migrationsregler gällande länder som ligger utanför Europa. På samma sätt som vi kommer att vara noga med att hålla på de regler för arbetskraftsinvandring som vi numera håller på att införa är vi också måna om att till exempel högkvalificerade indiska programmerare ska kunna göra nytta i svensk it-industri; det är självklart.

Slutligen gäller det var de olika dolda eller synliga konflikterna finns. Vi går ju in i det här mötet i ganska bred enighet, och vi vill ha ökad konkurrenskraft och så. Det är alltså lite av en seminarieövning som sedan ska landa i skarpa beslut i mars, hoppas vi.

Jag tycker ändå att det finns en del konflikter under ytan, det ska man vara ärlig med. En av dessa kan beskrivas handla om till vilken grad vi systematiskt ska "buy European" – och vad betyder det att "buy European"? Vi tycker alla att det är bra om vi kan gynna europeiska företag på olika sätt, och som konsumenter föredrar vi alla att köpa bra europeiska produkter som gör att vi får en livlig marknad här. Det är ju jättebra.

Det är utomordentligt bra att vi börjar få ett antal stora spelare inom AI-industrin i Europa, till exempel i Sverige och Frankrike. Men om "buy European" betyder att vi ska upphöra att ha handelsrelationer med icke-EU-länder kommer Sverige att vara emot det. Om det betyder att vi aktivt ska sluta handla med USA och låta bli att handla med europeiska icke-EU-länder som till exempel Storbritannien och Norge kommer Sverige att vara emot det.

Det finns några länder – ibland med Frankrike i spetsen – som är väldigt systematiska med att specifikt gynna EU-industrier framför andra. Det tycker jag att vi ska vara lite varsamma med. Ingenting är bättre än om EU-baserade företag blir så världsledande att de kan konkurrera med, och konkurrera ut, andra på världsmarknaden. Men skyddade marknader tror vi i längden inte är framgångsrika marknader.

Det handlar konkret också om grad av statsstöd. Sverige är en ganska liten ekonomi med stora exportföretag. Vi vet att vi aldrig skulle kunna underhålla de stora svenska exportindustrierna med svenska skattemedel. I stället har vi tyckt att mer generella insatser som hög utbildningskvalitet, forskningsinsatser, bra infrastruktur och många handelsavtal är det som mer generellt gynnar svenska exportföretag internationellt – inte att stoppa svenska skattebetalares pengar rakt in i dessa bolag.

Energipolitiken är ett problem i Europa just nu. Det är en sammankopplad marknad där ett antal länders energipolitik nu slår igenom

– det är bara att fråga skåningarna, som får stort genomslag av den tyska energipolitiken. Det här är ett stort problem.

Nu håller vi på att få en stor koalition av länder i Europa som vill ha mer europeisk produktion av planerbar energi. I praktiken gäller det europeisk kärnkraft. Det är mycket bra, men det tar tid.

Till sist vill jag säga att det väl i vissa europeiska länder finns en tradition som vi inte har i Sverige av ganska mycket detaljreglering. Inte minst på den finansiella marknaden har vi ganska breda regleringar och mycket självreglering, vilket har visat sig fungera bra. Traditionen i Europa kan vara ganska detaljstyrande, något vi ofta värjer oss emot. Vi vill inte byta bort svensk tillitsbaserad reglering mot europeisk detaljreglering.

Allt detta är inte svartvitt, men det är sådana här saker som kommer in när man ska göra gemensamma system. Jag vill bara redovisa att det också finns ett antal dragkamper som pågår i EU just nu.

Anf. 8 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Statsministern var i början inne på att hinder inte bara skapas inom EU utan också på nationell nivå. Även om vi i Sverige ofta försöker göra så gott vi kan när det gäller detta ser det lite annorlunda ut i de andra länderna.

Jag undrar om statsministern ser någon aptit från de andra medlemmarna att även göra jobbet på hemmaplan och inte bara fokusera på det vi kan göra gemensamt? Vi har ju som sagt vårt regelråd, och det är väl en god start, men jag undrar gällande de andra.

Jag håller också med om att ett av de viktigaste målen för EU just nu är att försöka bli så självständigt som det går. Ett väldigt tydligt exempel där vi verkligen har en dålig osjälvständighet är importen av rysk olja och gas. Denna överstiger fortfarande – tror jag åtminstone – stödet till Ukraina.

Avtalet som nämndes med USA förra året kan man tycka vad man vill om, men man måste väl dessvärre ändå konstatera att det inte var jätteönskvärt att det skulle innehålla 750 miljarder dollar gällande import av gas och olja från USA i stället. Då har vi hoppat från ett beroende till ett annat, och det vill vi ju inte. Vi vill ha en diversifiering, och vi vill handla med hela världen. Vi ska ju inte vara beroende av en stormakt, oavsett om den för tillfället råkar ledas av en klok ledare eller inte. Jag undrar hur statsministern ser på detta.

När det gäller att vi naturligtvis behöver ha egen produktion är det ju fossilfritt vi ska satsa på. Det finns ju alla varianter. Statsministern brukar framhålla att det finns kärnkraft, och vi brukar framhålla att det finns vindkraft och solenergi. Alla dessa tillsammans är de facto fossilfria, och den produktionen måste verkligen öka inom Europa. Jag vill gärna ha en kommentar om det.

Slutligen vill jag ta upp en sak som ligger lite utanför ämnet, men jag vill ändå lyfta upp den. Det är nu två veckor kvar tills kommissionen ska ta ställning till det som har kommit från My Voice, My Choice, som är ett initiativ av europeiska medborgare om rätten till abort. Jag har tagit upp detta tidigare.

Jag undrar återigen vad statsministern säger i den här frågan när han är i korridorerna och pratar med andra länder – kanske framför allt med andra kommissionärer och med vår egen kommissionär Jessika Roswall.

Anf. 9 MAGNUS BERTSSON (KD):

Ordförande! Konkurrenskraft är otroligt viktigt inte bara för Sverige utan för hela Europa, och för svenska företag är det avgörande. Det är därmed också avgörande för svenska arbetstillfällen, så det är verkligen viktigt för oss. Det är också först när vi från europeisk sida är långsiktigt konkurrenskraftiga som vi verkligen har stark trovärdighet i vårt stöd till Ukraina, vilket är vår högsta prioritet just nu. Inte minst på energiområdet är detta viktigt, och det är väldigt bra att Sverige fortsätter att ge hjälp inom det området.

Erfarenheten visar att Europa för att kunna vara fortsatt konkurrenskraftiga måste bli bättre på att diversifiera handeln. Vi ser detta utifrån att Europa har varit alldeles för hoplänkat med rysk energi, vilket har gjort oss väldigt sårbara.

När den amerikanska administrationen på ett sätt som vi kanske inte är vana vid lyfte frågan om tariffer såg vi hur detta påverkar oss och gör det svårare för oss att planera vår del. Det är få varor som bara har innehåll och insatsvaror från ett land. Det här gör saker väldigt komplicerade.

Det pekar på att vi behöver få en mer diversifierad handel. Frihandel och de avtal som nu har förhandlats fram med Indien och Mercosurområdet är otroligt viktiga. Flera andra avtal är också på gång.

Jag skulle vilja ställa en fråga kring det stopp vi har sett i Europaparlamentet kring Mercosur. Jag har förstått att kommissionen tittar på ett sätt att provisoriskt kunna tillämpa avtalet så snart som möjligt, och det måste verkligen vara i svenskt intresse att man ska kunna göra det. Finns det någonting att säga kring den frågan?

En annan fråga jag vill lyfta fram handlar om att det i den här diversifieringen också är otroligt viktigt att vi inte försätter oss i en ny sårbar situation. Jag tänker framför allt på Kina. Vi är beroende av handel med Kina, och vi vet att Kina har en regim som gärna försöker sätta hela Europa i sårbarhet inte minst genom att dumpa priserna och försöka styra världsmarknaden vad gäller jordartsmetaller.

Här får vi inte vara naiva. Vi måste verkligen se till att ha robusta spelregler. Kina använder sig av statsstöd och väldigt många fler sätt att påverka både företag och individer i Europa. I går såg vi till exempel den helt absurda politiskt motiverade domen mot Jimmy Lai, som i praktiken är en livstidsdom mot en person som har haft synpunkter. Detta strider dessutom mot det avtal som finns mellan Storbritannien och Kina och visar hur Kina brister i att följa den regelbaserade världsordningen. Utöver detta möjliggör Kina givetvis det ryska kriget i Ukraina.

Finns det något mer att säga om hur de europeiska staterna ska kunna hantera risken att binda in sig i en ny sårbarhet gentemot Kina?

Anf. 10 ULRIKA WESTERLUND (MP):

Herr ordförande! Jag tackar statsministern för dragningen och svaren hittills.

Miljöpartiet delar bilden att Europa befinner sig i ett allvarligt geopolitiskt och geoeconomiskt läge och att starkt samarbete är avgörande

för säkerhet, välfärd och klimatomställning. Samling i internationella frågor är viktigt, men den måste bygga på hållbara vägval. Vi måste utgå från behovet av att ställa om samhället och skapa långsiktiga spelregler och förutsättningar för ekonomisk utveckling. Vi måste hålla i ambitionen i klimatpolitiken och våga visa vägen mot stärkt konkurrenskraft för industrin.

Miljöpartiet tolkar inte riktigt brevet som statsministern har skickat till partiledarna som att vi delar intention, så det skulle jag gärna höra mer om.

När det gäller handel vill vi i Miljöpartiet vara tydliga. Vi är positiva till handel som stärker resiliens, demokrati och utveckling, också ekonomisk utveckling, och som inte sker på bekostnad av mänskliga rättigheter, klimat eller biologisk mångfald. Det är det kritiken mot Mercosuravtalet i sin nuvarande form handlar om, och riskerna för ökad avskogning och försvagade miljökrav är väl dokumenterade.

Det ska dock sägas att omröstningen inte handlade om att vara för eller emot avtalet utan om att få en rättslig bedömning från EU-domstolen av om den långtgående tvistmekanism som har lagts till i avtalet kan leda till att EU hamnar i en position där handelspartner kan pressa EU att lagstifta eller inte lagstifta på ett visst sätt.

Miljöpartiet ser gärna att EU går vidare med handelsavtal som stärker hållbar utveckling, oberoende och lokalt inflytande, till exempel avtalet med Indien, där bönders och arbetares ställning har stärkts genom tydligare hållbarhetskapitel.

Vad gäller skogspolitiken välkomnar Miljöpartiet en större politisk samling för en politik som ser skogen som en central resurs för klimat, biologisk mångfald och landsbygd, där långsiktig konkurrenskraft och ökad beredskap förutsätter ett skifte mot mer hyggesfria metoder, ökad restaurering och ett starkare skydd av värdefulla skogar. Denna inriktning ligger också i linje med aktuell forskning och EU:s långsiktiga klimat- och naturmål.

Om regeringen vill ha ett brett svenskt stöd i EU-arbetet för konkurrenskraft anser vi att detta behöver omfatta en tydlig ambition att förena handel och industriell styrka med höga miljökrav, stärkt klimatpolitik, respekt för mänskliga rättigheter och en modern ekosystembaserad skogspolitik. Det är på denna grund Miljöpartiet gärna bidrar konstruktivt till Sveriges agerande i EU.

Något som brevet till partiledarna inför detta toppmöte inte tog upp är vikten av att göra EU mer oberoende av Kina, som ligger i framkant inom grön industri, batterier, solceller och elektrifiering – något vi redan har varit inne på under dagens möte. EU:s lagstiftning om kritiska råmaterial slår fast att återvinning är avgörande för unionens strategiska autonomi. Målet är att 25 procent av EU:s behov av kritiska råmaterial ska komma från återvinning 2030. Detta är helt centralt, men det kräver långt mer kraftfulla styrmedel och investeringar än vad som hittills har presenterats.

Vilka konkreta åtgärder kommer statsministern att verka för på EU-nivå för att detta mål ska kunna nås? Är det exempelvis skärpta krav på andel återvunnet material, ekonomiska styrmedel eller betydligt större investeringar i återvinningskapacitet?

Vi undrar också vilka åtgärder statsministern tänker vidta för att se till att EU:s utsläppshandel stärks och skapar det omställningstryck som svensk industri efterfrågar. Hur tänker statsministern säkerställa att den

förenklingsagenda som nu drivs av flera medlemsstater inte blir en avregleringsagenda som drabbar de svenska företag hårt som redan har investerat mycket pengar i omställningen?

Anf. 11 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Regelförenklingar och stärkt konkurrenskraft är avgörande för EU:s framtid. Att vi har rimliga EU-regelverk är grundläggande för EU:s legitimitet och medborgarnas syn på EU. De ska vara ett stöd och en styrka, inte lägga en våt filt över tillväxt och välbefinnande. EU ska främja, inte hämma. Det gäller särskilt den gröna omställningen. Här gör man nu ett omtag som är mycket välkommet, och statsministern har varit tydlig med att det inte innebär sänkta ambitioner.

Låt mig knyta an till det Miljöpartiet precis sa. Skogspolitiken och EU:s arbete på detta område är ett tydligt exempel på där EU har tagit sig friheter och där vi också har tillåtit EU att göra det. Här tar man nu ett steg tillbaka, vilket är väldigt välkommet och avgörande för svensk ekonomi och svenska skogsägare.

Som statsministern sa pågår det ett stort arbete med omnibuspaketet. Men behöver EU göra ännu mer och ha ännu högre ambitioner, eller behöver man sälla för att faktiskt få effekt av det som görs? Det är ju resultatet som räknas, inte vad man säger inför publik. Kan statsministern resonera lite om detta?

Anf. 12 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Jag ska försöka svara på det jag uppfattar som frågor som håller sig någorlunda till det som ska avhandlas på mötet på torsdag.

Jag börjar med den viktiga och intressanta frågan om hemmaplansförändringar och europeiska förändringar. Det finns unikt nationella beslut som vi helt äger själva och unikt EU-gemensamma beslut. Däremellan finns det ganska mycket som glider, och man kan väl säga utan att röja någon stor europeisk hemlighet att det finns lite olika inställning när det gäller hur mycket man vill göra själv och hur mycket man hoppas att EU ska lösa problem åt en.

Det kan till exempel handla om att man har svårt att få politisk majoritet hemmavid. Om man inte kan höja pensionsåldern från 60 år nationellt vill man att EU ska göra något. Om man har otroligt tajt egen budget vill man ha gemensam upplåning i EU. Det finns en viss logik i detta.

Andra länder tycker precis tvärtom, att var och en måste lösa sina egna problem. Låt mig ta exemplet jag nämnde: Man löser inte Europas samlade kapitalmarknadsproblem genom att skapa en europeisk regleringsmyndighet. Det kan kanske också behövas, om man gör allt annat.

Det finns också mer principiella skillnader. En del länder är väldigt federalistiska och vill att så mycket som möjligt ska vara gemensamt. Andra länder är ganska strikta med att det är subsidiaritet som gäller, att var och en beslutar själv och att bara det som måste vara europeiskt ska vara det.

Detta brukar också visa sig i vilka länder som vill ha kvalificerad majoritet och på vilka områden. Exempelvis tycker Sverige att det vore bra med mer kvalificerad majoritet på utrikespolitikens område medan ett

antal andra länder tycker att det är helt otänkbart. Sverige vill inte ha kvalificerad majoritet på skattepolitikens område medan andra tycker att det vore smidigt.

Här finns en tradition, och den har inte förändrats.

Beroendefrågorna är också intressanta, och vi fick ju en riktigt brutal påminnelse om ett antal europeiska länders beroende av rysk olja och gas. Man kan ha mycket synpunkter på att det fortfarande köps för mycket av Ryssland. Vi har gått så långt vi kan med sanktioner, men fortfarande köps det som sagt för mycket av Ryssland. En dramatisk omställning har dock skett från ett ensidigt ryskt beroende. Bättre sent än aldrig, men ändå för sent.

Ett energiberoende av Ryssland, ett ensidigt handelsberoende och värdekedjeberoende av Kina och ett ensidigt säkerhetsberoende av USA är i längden skadliga för Europa. Vi ska inte förstöra det vi har, men vi ska systematiskt jobba för att göra oss mindre sårbara. Det gör vi också nu på ett antal områden. Energimässigt sker det inte utan problem, för det handlar också om nationell kompetens och om olika saker och känslor i olika delar av världen. Handelsmässigt vill många länder och företag i dag vara mindre beroende av Kina än tidigare. Det pratas mycket om China for China, alltså kinesisk produktion för den kinesiska marknaden men inte som en nod för hela världen. Säkerhetsmässigt är det uppenbart att europeiska Nato bygger sig mycket starkare. Men det tar tid, så låt oss inte vara naiva.

Den viktiga abortfrågan kommer inte upp på mötet, men som det helt korrekt påpekades kan man ibland prata om saker i marginalerna. Det togs ett medborgarinitiativ om att värna aborträtten, My Voice, My Choice. Parlamentet har sagt ja, och mitt parti röstade för. Jag har inget svar just nu på hur processen kommer att se ut framåt. Men parallellt med detta har vi en process i Sverige för att grundlagsskydda rätten till fri abort. Sverige borde därför inte ha några bekymmer med detta i EU, men andra länder har det säkert det.

Mercosur är på gång. Vi är starkt drivande för att kommissionen ska använda sin rätt att tillämpa avtalet även om det tillfälligt har pausats för prövning i domstol. De som röstade för att det skulle pausas och skickas till domstol är ju måna om att intyga att de inte är emot frihandel, men det tror jag vad jag vill om. Det var ju ingen slump vilka som ville skicka det till domstol trots att det finns betryggande skydd för dessa saker i avtalet. Man verkar hela tiden hitta nya skäl att vara emot avtalet i praktiken, men eftersom det är en känd svensk ståndpunkt att vara för frihandel vill man inte säga att man är emot frihandel. Men i praktiken är man det, tycker jag.

Även om avtalet godkänns i väntan på domstolsutslag måste det också godkännas av alla Mercosurländer, och här väntar vi på något Mercosurland.

Så till Kina, som ofta tas upp. Vi har då och då strategidiskussioner om Kina i Europeiska rådet, och de är inte oviktiga eftersom Kina är en global spelare av rang i alla frågor, vare sig vi tycker att det är bra eller dåligt. Sverige brukar höra till dem som säger att ju mer europeisk gemensam röst vi har visavi Kina, med Kina och ibland mot Kina, desto bättre är det. Däremot verkar Kina föredra individuella relationer med varje land. Vi enas ofta om att vi borde göra mer gemensamt, men sedan åker premiärministrarna på rad till Peking för enskilda besök.

Sverige ska inte moralisera. Just jag har inte varit där, men enskilda statsråd har på goda grunder varit på besök, till exempel vid invigningen av en mycket stor Scaniainvestering på den kinesiska östkusten. Vi agerar alltså inte i princip annorlunda än andra.

Men Europa kommer inte att ha en fungerande strategi visavi Kina om vi inte gör mycket mer gemensamt. Så enkelt är det. Än så länge finns det inte stöd för detta, men kanske finns det ett begynnande stöd när vi ser att exempelvis stålindustrin kan få mycket allvarliga problem beroende på hur Kina agerar.

Vi får dock inte lura oss själva och tro att vi ska skydda oss från all kinesisk konkurrens. Sund konkurrens triggas även europeisk industri. Att skydda europeisk industri och tro att vi därmed kan vara konkurrenskraftiga globalt kommer inte att fungera.

Så till Miljöpartiet. Låt oss vara eniga om att vi är oeniga på ett antal punkter. Vi tycker inte likadant i handelsfrågorna. Jag tror dock att vi kan enas om en annan sak: Alla länder i EU, även de länder som är väldigt mycket för det europeiska samarbetet, värnar sina nationella intressen i EU.

Låt oss inte vara naiva där. Sverige kan inte vara det enda landet som säger att vi ska avstå från att värna svenska intressen i EU-samarbetet och i stället låta alla andra göra det. Alla andra kommer att göra det eftersom det finns ett tryck för att göra så. Man ser lite olika på saker, har betydande viktiga industrier, har traditionella förhållningssätt som anses vara viktiga.

Om inte Sverige värnar svenskt skogsbruk i EU kommer inget annat land att göra det. Sedan kan man tycka att det är bra eller dåligt, men jag är otroligt mån om att vi inte skänker bort nationella svenska vitala intressen på enighetens altare och tror att andra ska slåss för oss. Det är bara vi som kommer att slåss för oss.

Vidare var det frågan om förenklingar. Om man tycker att varje förenkling i praktiken är en försämring kommer man att vara emot förenkling. Ibland misstror jag Europaparlamentet, ska jag ärligt säga. När vi möts av tusen motförslag får jag en känsla av att man inte vill förenkla. Att ta bort rapporteringskrav på 90 procent av småföretagen är en genuin förenkling. Sedan kan man alltid klä varje förenkling som något som egentligen är en försämring. Man är tyvärr i sällskap av advokater och aktivister som är emot varje förenkling. Det beror ofta på att varje reglering har införts av ett skäl som man en gång verkligen ville ha, och då blir förenklingar ett hot mot detta.

Sist vill jag ta upp kombinationen förenklingar, tillståndprocesser och Kina. Om vi vill göra oss mindre beroende av kinesiska kritiska råvaror och sällsynta jordartsmetaller måste vi också börja använda europeiska tillgångar. Då kan vi inte vara för fina för att använda europeiska tillgångar, utan vi ska se dem som en del i en långsiktig strategi att inte vara ensidigt beroende av kinesisk råvara och kinesisk förädling.

Nu har jag skrivit så slarvigt, så ge mig en hint...

(ELIN NILSSON (L): Om vi behöver sortera i vad vi vill förenkla.)

Ja, precis! Det borde jag ha kunnat läsa.

Alldeles riktigt. Du har helt rätt i detta. Det görs mycket bra, men ibland är tålamodet begränsat. Ibland håller vi på i 25 år med ett

Mercosuravtal, och där är det lite för mycket tålmod, skulle jag säga. Ibland är det stora projekt som tar all uppmärksamhet under en kort tid, och så kommer nästa stora projekt som tar all uppmärksamhet.

Jag brukar ibland säga att EU är otroligt bra på krishantering, men ibland lite dåligt på att långsiktigt göra saker som stärker Europas konkurrenskraft. Det sätter Mario Draghi verkligen fingret på. Sedan delar vi i Sverige inte alla hans slutsatser. Han vill ha mycket mer federalism eftersom han tycker att det är enda sättet att få kraft bakom orden. Vi delar inte den uppfattningen.

Ibland skulle det behövas lite mer uthållighet. Skulle vi i dag kunna skapa den inre marknaden? Det kunde vi för 30 år sedan, men skulle vi kunna göra det i dag? Om man inte svarar entydigt ja på den punkten har vi ett uthållighetsproblem i Europa.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in för en sista frågeomgång för de partier som har mer än en ledamot vid bordet.

Anf. 14 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Jag tackar statsministern för redogörelsen inför toppmötet med konkurrenskraften i fokus.

Vi socialdemokrater vill börja med att tala om frågan om svenska intressen. Det är så oerhört viktigt med integritet och att värna svenska intressen, inte minst i den tid vi lever nu med säkerhetshot från olika tredjeländer, såväl Ryssland med det fullskaliga angreppskriget mot Ukraina som under senare tid USA under Trumps ledarskap.

Här är det viktigt att vi har en tilltro till den integritet som finns hos våra svenska partier och företrädare. Då har det varit oroande att under senare veckor se den ledande politikern för Moderaterna i Europaparlamentarikern Jörgen Warborn få betalt för att resa till USA och lära sig om Trumps doktriner och intressen vad gäller klimatpolitik och konkurrenskraft. Han har kommit hem och haft en ledande uppgift i Europaparlamentet. Det kan förklara varför statsministern har en så negativ syn på Europaparlamentet, men det är viktigt att rensa på egen bakgård. Man måste vara tydlig med att svenska politiker ska ha svenska företag och svenska intressen främst.

Lika oroande är det att se att Moderaternas tidigare ledande politiker och numera SD:s toppnamn i Sölvesborg har gjort märkliga inlägg på sin blogg. Den verkar fullständigt marinerad av Rysslandspropaganda. Hon skriver bland annat att hon hellre ser att Ryssland styr Sverige än att mitt parti gör det. Det är ett exempel. Den som inte tror på vad jag säger eftersom det är så chockartat kan läsa själv och ta reda på vad detta ledande toppnamn för Sverigedemokraterna säger på sin egen blogg. Den är fullständigt marinerad av rysspropaganda.

Det är viktigt att rensa på egen bakgård innan man är högtravande mot andra partier och tar upp vilket ledarskap vi ska ha gemensamt. Jag utgår från att statsministern och moderatledaren gör detta för Europas konkurrenskraft och för Sveriges trovärdighet och vår integritet.

Med det sagt kan jag gå in på den agenda som gäller konkurrenskraften och där vi socialdemokrater har fått ett brev. I brevet sträcker statsministern ut handen för ett brett samarbete för Sveriges intressen. Det

här står vi socialdemokrater som Sveriges största parti för. Vi vill verkligen värna Sveriges intressen.

Det finns en del i brevet som vi socialdemokrater också står upp för. Vi håller till exempel med om behovet av fler handelsavtal. Vi tror att Sverige i den tid vi lever nu behöver en diversifierad handel, att Sverige inte ska sätta sig i knät på stormakter. Vi står upp för svensk skog och regelförenklingar. Det är viktigt för Sverige att det inte finns onödiga pålagor, och vi är noga med att alla regler ska ha ett syfte. De ska handla om hållbarhet, sociala villkor, klimathänsyn och så vidare.

Men det saknas en hel del i brevet. Vi tycker till exempel att det är viktigt att det är tydligt vilken dialog man vill ha med övriga partier i riksdagen. Vi vill diskutera tillsammans med statsministern hur industrin ska ställa om i en geopolitiskt förändrad omvärld. Vad ska vara Sveriges strategiska utgångspunkt? Det behövs en strategi för Sverige. Vad ska landet vila på i framtiden, och vad ska vara Sveriges teknikutveckling och hur ska företagen nå ut?

Hur ska Europa ligga i framkant när det gäller den gröna omställningen, så att alla framtidens jobb inte hamnar i Kina? Vi måste vara strategiska där. Hur säkrar vi att företagen har tillgång till kapital, vilket statsministern talade om själv? Det handlar om att förverkliga EU:s kapitalmarknad. Om Kristersson är intresserad av det breda samarbetet med riksdagens partier är det viktigt att det handlar om en riktig dialog och hur ett samtal om hur vi tillsammans ska komma fram till det som kan stärka svenska företags konkurrenskraft.

Vi vill veta om statsministern på allvar vill ha en dialog, eller om vi kommer att få i knät statsministerns egna ståndpunkter som han tycker att vi ska anta utan att själva få förhandla om eller ha en dialog med statsministern om.

Vår konkreta fråga till statsministern är följande. Menar statsministern allvar med att ha en dialog om svenska intressen och ett brett samarbete för att stärka svensk konkurrenskraft?

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Ordet går till Sverigedemokraterna, som stryker sig.

Anf. 16 IDA DROUGGE (M):

Jag har ingen fråga om enskilda partiers olika företrädare. Däremot har vi hört många andra relevanta frågor och kloka svar.

Jag skulle därför vilja be statsministern summera vilka de viktigaste sakerna är här och nu och framåt för att öka Sveriges och EU:s konkurrenskraft.

Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Jag noterar upprördheten över brevet jag skrev till partiledarna.

Ja, det var ett seriöst sätt att säga att vi måste systematiskt värna svenska intressen på olika sätt i våra samarbeten. Det finns alltså ingen motsättning mellan att vara helhjärtad EU-vän, helhjärtad EU-medlem, och att vara Natomedlem. Om inte vi i Sverige tar oss samman och skyddar centrala svenska intressen kommer andra länder bara att skydda sina intressen. Jag tycker att vi har varit för naiva i den sortens frågor i Sverige.

Sedan finns olika format för detta. Vi pratar om dessa frågor här, och ofta är vi eniga om vad vi ska göra. Vi pratar om de mer säkerhetsrelaterade sakerna förstås i försvarsutskottet och utrikesutskottet och ytterst i Utrikesnämnden. Där är det känsliga saker. Vi pratar om dem också i andra former.

Låt oss använda våra egna kanaler. Om svenska partier använder sina kanaler att prata med sina partivänner i andra länder, till exempel i EU-parlamentet, kan vi öka vårt genomslag internationellt. Där tror jag att socialdemokrater är bättre på att prata med andra socialdemokrater och kristdemokrater med andra kristdemokrater. Men gemensamt är att värna svenska intressen. Det var inget mer eller mindre än det jag syftade på.

Jörgen Warborn är en erkänd svensk parlamentariker som driver frågor om förenklingar och näringslivsintressen i Europa. Han möter mycket stort gensvar för sitt arbete. Han är EPP:s talesperson – den ena partigruppen, för alla som inte kan förkortningarna – för de frågorna. Självklart sysslar han också med transatlantiska relationer, inte minst nu när det är stökigt i de transatlantiska relationerna. Han har varit helt transparent i vilka kontakter han har, och jag har mycket stort förtroende för honom.

Det finns två saker som jag inte tror att Europeiska rådet kommer att ägna nämnvärd uppmärksamhet åt, nämligen enskilda bloggar i Sölvesborg – med all respekt – och inte heller hur Socialdemokraterna ser på skog och frihandel. Jag välkomnar de tydliga beskederna. Men Socialdemokraterna behöver prata lite grann med Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Frågorna kommer naturligtvis inte upp på EU-toppmötet. Apropå temat att värna svenska intressen även i potentiell regeringsställning är frågan viktig, men frågan kommer inte upp på EU-toppmötet.

Låt mig svara på den sista frågan från Ida Drougge. De stora frågorna kommer att handla om frihandelsavtal, förenklingsagendan och garanterat om energifrågor och graden av europeisk preferens. En del saker tror jag att vi kommer att vara eniga om. Sedan finns det alltid en risk att det bara är de saker som vi inte är eniga om som kommer att ta allt syre, som det ofta är i EU.

Låt mig koppla tillbaka till den förra frågan. Det finns nog en begynnande känsla av att detta är viktigt på riktigt i Europa. Om vi fortsätter som nu kommer avståndet mellan kinesisk och amerikansk konkurrenskraft och europeisk konkurrenskraft att fortsätta att byggas.

Det finns också ett tryck från europeiska företag, inklusive svenska stora bolag, som tycker att när Europa är som sämst är allt för krångligt och för långsamt. När Europa är som sämst är vi precis som USA ibland anklagar Europa för att vara, till exempel på den digitala sidan.

Vi har starka skäl att hålla ihop när det skakar i det transatlantiska, hålla ihop när Kina försöker utnyttja tillfällena, men det finns också starka skäl för europeisk självkritik och ändra på sådant som inte har blivit tillräckligt bra. Där hoppas jag att diskussionen befinner sig.

Sedan är det så på informella möten att när det inte finns konkreta slutsatser att dra kan diskussionerna bli luftiga. I bästa fall är det här ett förmöte inför ett möte som är mer beslutsför i mars. Inför det mötet ses vi igen.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Med det konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Jag kontrollerar ändå om det finns några avvikande ståndpunkter.

Anf. 19 ULRIKA WESTERLUND (MP):

Statsministern sa själv här att vi kanske inte är överens om vad konkurrenskraft är, så det är väl där jag vill anmäla en avvikande ståndpunkt. Vi tänker att svensk konkurrenskraft och EU:s konkurrenskraft ska bygga på hållbarhet – det är ett fundament och inte bara något som ska läggas till.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga ytterligare avvikande ståndpunkter.

Jag finner därmed stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiet.

Vi tackar så mycket för deltagande vid dagens sammanträde i EU-nämnden. Lycka till i rådet och trevlig fortsättning på veckan!

Anf. 21 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Detsamma!

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga övriga frågor. Behagade nämndens ledamöter åtskiljas? Svaret är ja.

Innehållsförteckning

2025/26:25

10 februari

§ 1 Informellt möte i kretsen av EU:s stats- och

regeringschefer	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S).....	4
Anf. 4 MARTIN KINNUNEN (SD)	6
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 6 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	7
Anf. 7 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	8
Anf. 8 ANNA LASSES (C).....	11
Anf. 9 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	12
Anf. 10 ULRIKA WESTERLUND (MP)	12
Anf. 11 ELIN NILSSON (L).....	14
Anf. 12 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	14
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 14 JYTTE GUTELAND (S)	17
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 16 IDA DROUGGE (M).....	18
Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	18
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 19 ULRIKA WESTERLUND (MP)	19
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 21 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	20
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	20